

ב"ה

פרשת אמור

לימוד מסכת סוטה בימי הספירה

בהמשך להוראת כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר על דבר לימוד מסכת סוטה בימי הספירה, דף ליום, ארבעים ותשעה דפים כנגד ארבעים ותשעה ימי הספירה - דרוש ביאור והסבר בדבר שאינו מובן כלל:

חלוקת מסכת סוטה לארבעים ותשעה דפים היא - על פי דפוסי הש"ס שלפנינו, כפי שנקבע ונתפשט בכל תפוצות ישראל. אבל, לפני שנתחדש ענין הדפוס [שגם אז היו כל מסכתות הש"ס בשלימותם, ואדרבה - בזמן המשנה, היו כל הענינים בשלימותם, ואילו אחר כך, "אכשור דרא (בתמיה)" - זמן הגמרא, רבנן סבוראי, וכן הלאה דור לאחרי דור], בכתבייד דהש"ס, לא היתה חלוקת הדפים באופן קבוע, ועד שצריך עיון וחיפוש גדול אם ישנו כתב יד אחד של מסכת סוטה על פי חלוקה של ארבעים ותשעה דפים. ולא עוד, אלא, שגם בדפוסי הש"ס הראשונים לא היה מספר דפים קבוע, ורק אחר כך נקבע הדבר ונתפרסם ונתפשט כו' עד לדפוסי הש"ס בימינו אלה.

ועל פי זה נשאלת השאלה: כיצד שייך לקשר את המספר דארבעים ותשעה ימי ספירת העומר דבר המפורש בתורה שבכתב [שלא שייך בו הגדר ד"זקן ממרא", ועד שאפילו הצדוקים מודים בו], שכן, גם להדעה שספירת העומר בזמן הזה אינה מן התורה, הרי, עצם הענין שספירת העומר היא במשך ארבעים ותשעה יום הוא ענין המפורש בקרא "וספרתם לכם גו' שבע שבתות גו'" - עם ארבעים ותשעה הדפים דמסכת סוטה, דבר שנתחדש לאחרי אלפי שנים, בגלל שדפוסי הש"ס נקבעו באופן מסויים, ולא עוד, אלא, שחלוקה זו נעשתה על ידי המדפיס שהיה אינר-יהודי!?

ונקודת הביאור בזה - על פי פסק דין הרמב"ם שכאשר "פשט הדבר בכל ישראל", הרי זה מקבל את כל התוקף דתורה, "על פי התורה אשר יורוך גו'", "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך גו'" מצות עשה ומצות לא תעשה, שני הקוין ד"סור מרע ועשה טוב", ששרשם - שתי דברות הראשונות, אנכי ולא יהיה לך (ש"מפי הגבורה שמענום, אחת דבר אלקים שתיים זו שמעתי", כמובא בפרש"י על התורה, פשוטו של מקרא),

כמבואר בתניא ש"הם כללות כל התורה כולה, כי דיבור אנכי כולל כל רמ"ח מצות עשה, ולא יהיה לך כולל כל שס"ה מצות לא תעשה".

ועל דרך זה בנדון דידן - מכיון שחלוקת הדפים דמסכתות הש"ס נתפשטה בכל תפוצות ישראל (אפילו בזמן הגלות, כשאין לנו סנהדרין גדולה, שאז יש צורך בתנאי ד"פ שט הדבר בכל ישראל"), יש בזה כל התוקף דתורה, "מנהג ישראל תורה היא", ועד ש"מנהג מבטל הלכה" שלכן, מספר הדפים דמסכת סוטה, למשל, ארבעים ותשעה דפים, הוא בהתאם למספר ימי ספירת העומר, היינו, שבמספר הדפים דמסכת סוטה - שנקבע בהשגחה פרטית על ידי סידור הדפוס - מתבטא הקשר והשייכות דמסכת סוטה עם ימי ספירת העומר.

ואין לתמוה על כך שסידור הדפוס (באופן שמסכת סוטה תחלק לארבעים ותשעה דפים כו') נעשה על ידי אינו"יהודי - שהרי שליחותו של הקב"ה יכולה להתבצע על ידי כל דבר שבעולם, ולא רק בעניני הטבע, אלא, אפילו בעניני נסים שלמעלה מן הטבע, יכול הדבר להעשות על ידי כל דבר שבעולם, אפילו דבר בלתי טהור, כדאיתא במדרש "אני עושה שליחותי אפילו .. על ידי צפרדע .. אילולי הצפרדע היאך היה פורע מן המצרים", היינו, שעל ידי הצפרדעים נעשה אחד ה"מופתים" בארץ מצרים, שתכליתם ומטרתם - "וידעו מצרים (ועל ידם - כל העולם כולו, שהרי פרעה מלך מצרים היה מושל בכיפה) כי אני ה'".

וענין זה מודגש ביותר על פי תורת הבעל שם טוב שכל עניני העולם הם בהשגחה פרטית, לא רק בנוגע למין המדבר, אלא גם בנוגע לחי, צומח, ואפילו דומם, כהדוגמא דעֵלָה של אילן המתגלגל בארץ (לאחרי שנפרד ממקור חיותו, ונעשה דומם), שגם האופן שעל ידו יתהפך מצד זה לצד אחר הוא בהשגחה פרטית, ועד שנוגע למחשבה הקדומה דאדם קדמון !

וההוראה מזה בנוגע לפועל - ככל עניני התורה שעיקרם הלכה למעשה - בנוגע לכללות הענין ד"כל מעשיך לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעהו", שבכל ענין בעולם יש למצוא קשר ושייכות לתורה, ולדוגמא, "מנא הא מילתא דאמרי אינשי כו' דאמר קרא כו'", שאפילו ענינים ד"אמרי אינשי", שאינם בדרגת "אדם" [לא רק כפי שמבטא את העילוי ד"אֲדָמָה לעליון", אלא כפירוש הפשוט דשם "אדם", התואר היותר מעולה מבין ארבעת התוארים שבהם נקרא מין האנושי], כי אם, בדרגת "אנוש", מלשון חלישות, ולא עוד, אלא, כפי שנקרא בלשון תרגום, "אינשי" - הרי, גם בנוגע לאמירה שלהם קובעת הגמרא שבודאי יש לזה מקור

בתורה, "דאמר קרא", אלא, שיש ענינים שנתפרשו בגלוי בגמרא, ומזה למדים גם בנוגע לשאר הענינים, שעל ידי היגיעה ימצא ("יגעת ומצאת") את המקור בתורה.

ולא רק בנוגע לענינים ד"אמרי אינשי", אלא גם בנוגע לכל שאר עניני העולם, כתורת הבעל שם טוב שמכל עניני העולם יש ללמוד הוראה בעבודת האדם לקונו.

קטע משיחת ערב חג השבועות, רשימת השומעים בלתי מוגה.

ת"מ ה"תשמ"ז ח"ג ע' 391.

- 1 יבמות לט. ב (ובפרש"י). וש"נ.
- 2 ראה אנציק' תלמודית בערכו ע' שנב. וש"נ.
- 3 ראה סנהדרין לג, ב ובפרש"י. ובכ"מ.
- 4 ראה שו"ע אדה"ז או"ח ה"ל פסח סתפ"ט ס"ב. וש"נ.
- 5 ה"ל ממרים ב, ב.
- 6 שופטים יז, יא. רמב"ם שם פ"א ה"א.
- 7 ל' הכתוב - תהלים לד, טו. לז. כז.
- 8 שלח טו, כב.
- 9 ריש פ"כ.
- 10 ראה שו"ע אדה"ז שם סתצ"ד סט"ז. לקו"ש חכ"ב ע' 56 הערה 2. וש"נ.
- 11 ירושלמי יבמות פ"ב. ועוד.
- 12 שמו"ר רפ"י.
- 13 ראה מכילתא בשלח יד, ה. שמו"ר פט"ו, י"ד. זח"ב ו, א.
- 14 וארא ז. ה.
- 15 ראה בארוכה כש"ט הוספות סק"יט ואילך. וש"נ. לקו"ד ח"א פד, ב.
- 16 ב"ק צב, א ואילך.
- 17 ראה שלי"ה ג, רע"א. ועוד. עש"מ מאמר אכ"ח ח"ב פל"ג. ובכ"מ.
- 18 ראה ירמ"י יז, ט ובמפרשים. לקו"ת שה"ש כה, א.
- 19 מגילה ו. רע"ב.
- 20 "היום יום" ט' אייר. כש"ט שם סקכ"ז-קכט. וש"נ.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה